

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

25 лютого 2022 року

Київ

№ 23

Про деякі питання діяльності банків України та банківських груп

*(зі змінами, внесеними постановами Правління
Національного банку України*

*від 07.03.2022 № 40,
від 21.03.2022 № 57,
від 31.03.2022 № 67,
від 22.04.2022 № 80,
від 29.04.2022 № 85,
від 04.05.2022 № 90,
від 02.06.2022 № 112,
від 17.06.2022 № 126,
від 30.06.2022 № 136,
від 20.07.2022 № 152,
від 29.08.2022 № 194,
від 01.09.2022 № 196,
від 08.09.2022 № 201,
від 05.11.2022 № 229,
від 05.12.2022 № 239,
від 29.12.2022 № 253,
від 31.01.2023 № 5,
від 24.03.2023 № 33,
від 28.03.2023 № 36,
від 23.06.2023 № 83,
від 16.08.2023 № 101,
від 06.10.2023 № 125,
від 16.12.2023 № 164,
від 20.12.2023 № 173,
від 12.04.2024 № 44,
від 02.05.2024 № 51,
від 08.06.2024 № 66,
від 03.08.2024 № 96,
від 23.12.2024 № 159,
від 23.02.2025 № 23,
від 06.05.2025 № 52,
від 02.07.2025 № 72,
від 03.10.2025 № 124,*

від 10.10.2025 № 126)

(У тексті постанови слова “економічні нормативи” у всіх відмінках замінено відповідно словами “пруденційні нормативи” у відповідних відмінках згідно з постановою Правління Національного банку

України

від 16.12.2023 № 164)

Відповідно до статей 6, 7, 15, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 66, 67, 73 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, Закону України “Про правовий режим воєнного стану”, Закону України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ “Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні”, Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні”, з метою мінімізації негативного впливу наслідків військової агресії Російської Федерації проти України та сприяння стабільності банківської системи України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Правила роботи банків у зв’язку з введенням в Україні воєнного стану (далі – Правила), що додаються.

2. Не здійснювати у 2022 та у 2024 роках щорічної оцінки стійкості банків, передбаченої Положенням про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2017 року № 141 (зі змінами).”

(пункт 2 у редакції постанови Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40,

зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 12.04.2024 № 44)

2¹. Не застосовувати вимог:

1) розділу ІХ Положення про плани відновлення діяльності банків України та банківських груп, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 18 липня 2019 року № 95 (зі змінами) (далі – Положення № 95), до планів відновлення діяльності банків/банківських груп, розроблених у 2021 році, крім планів відновлення діяльності банків/банківських груп, оновлених починаючи з 2024 року;

2) абзацу другого пункту 28 розділу V Положення № 95 під час оновлення у 2024, 2025 роках планів відновлення діяльності системно важливих банків.

(доповнено новим пунктом 2¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 21.03.2022 № 57, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку

*України від 20.07.2022 № 152,
у редакції постанови Правління Національного банку України
від 06.10.2023 № 125,
зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку
України від 06.05.2025 № 52)*

2². Банкам, які мають провести зовнішню оцінку ефективності та якості роботи підрозділу внутрішнього аудиту в 2022 році з метою дотримання вимоги підпункту 1 пункту 32 розділу VII Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 10 травня 2016 року № 311 (зі змінами), провести таку оцінку в 2023 році.

*(доповнено новим пунктом 2² згідно з постановою Правління
Національного банку України від 31.03.2022 № 67)*

2³. Банк має право прийняти рішення про припинення визнання дефолту боржника, зазначеного в підпункті 8 пункту 2¹¹ Правил, дефолт якого банк визнав до 25 лютого 2025 року (включно) виключно на підставі підпункту 7 пункту 2⁹ Правил, без застосування вимог пунктів 167 та 167¹ розділу XVIII Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 (зі змінами) (далі – Положення № 351), за умови якщо на дату оцінки кредитного ризику відношення фінансового результату від операційної діяльності боржника до відрахування амортизації, визначеного з урахуванням особливостей, установлених у підпункті 8 пункту 2¹¹ Правил, та скоригованого на разові неповторювані складові інших операційних доходів/витрат відповідно до підпункту 4 пункту 2¹¹ Правил, до розрахункового обсягу річних фінансових витрат боржника за сукупним боргом боржника перед усіма банками – кредиторами та іншими кредиторами – фінансовими установами, що підлягають сплаті згідно з умовами договору (ів) протягом наступних 365 календарних днів, становить не менше 1.

*(доповнено новим пунктом 2³ згідно з постановою Правління
Національного банку України від 23.02.2025 № 23)*

2⁴. Банки у зв'язку з тимчасовим обмеженням доступу до державних реєстрів України, які перебувають у компетенції Міністерства юстиції України (далі – державні реєстри), під час розрахунку розміру кредитного ризику станом на 01 січня, 01 лютого 2025 року застосовують вимоги підпункту 1 пункту 107 розділу X Положення № 351 у частині наявності вищого пріоритету обтяження застави / забезпечення на підставі права довірчої власності на користь банку у відповідному державному реєстрі згідно з вимогами законодавства України з урахуванням таких особливостей:

1) за договорами застави, укладеними до 30 листопада 2024 року (включно), – з урахуванням інформації, яка використовувалася банком під час розрахунку розміру кредитного ризику на звітну дату 01 грудня 2024 року;

2) за договорами застави, укладеними з 01 грудня до 18 грудня 2024 року (включно), – з урахуванням інформації з державних реєстрів, отриманої банком під час укладання таких договорів;

3) за договорами застави та / або кредитними договорами, включаючи укладеними у межах генерального кредитного договору на відкриття кредитної лінії, та/або про внесення змін до істотних умов договорів, які укладені банком із 19 грудня 2024 року та протягом періоду обмеженого доступу до державних реєстрів, – ґрунтуючись на умовах договору застави / кредитного договору щодо обов'язку боржника / заставодавця забезпечити вищий пріоритет обтяження заставленого майна на користь банку у відповідному реєстрі обтяжень майна після відновлення доступу до відповідних державних реєстрів;

4) за договорами фінансового лізингу, за якими власником об'єкта лізингу є банк, укладеними з 19 грудня 2024 року та протягом періоду обмеженого доступу до державних реєстрів, – ґрунтуючись на умовах договорів фінансового лізингу щодо права банку на безперешкодний доступ до активу (ів), переданого (их) у фінансовий лізинг (оренду).

(доповнено новим пунктом 2⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 23.02.2025 № 23)

2⁵. Банки під час розгляду заяви, поданої позичальником згідно з пунктом 23 розділу “Прикінцеві та перехідні положення” Цивільного кодексу України, визначають групу пов'язаних контрагентів, учасником якої є позичальник (боржник – юридична особа), відповідно до підпункту 8 пункту 5 розділу I Положення № 351 та в порядку, визначеному у внутрішньобанківському положенні, розробленому згідно з вимогами Положення № 351.

(доповнено новим пунктом 2⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.10.2025 № 124)

3. Банкам не здійснювати:

(абзац перший пункту 3 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20.12.2023 № 173)

1) розподілу капіталу в будь-якій формі, крім спрямування прибутку на збільшення статутного капіталу, формування загальних резервів і фондів банку, які включаються до основного капіталу 1 рівня, покриття збитків минулих років;

(підпункт 1 пункту 3 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 03.08.2024 № 96)

2) виплати дивідендів акціонерам, крім:

виплати дивідендів за привілейованими акціями;
 виплати дивідендів, що спрямовуються до Державного бюджету України.
*(підпункт 2 пункту 3 у редакції постанови Правління Національного банку
 України від 20.12.2023 № 173)*

3¹. Банкам забезпечити зберігання коштів у національній валюті, примусово вилучених відповідно до Закону України “Про основні засади примусового вилучення в Україні об’єктів права власності Російської Федерації та її резидентів” (далі – Закон), а також коштів, отриманих від володіння об’єктами права власності, що вилучені відповідно до Закону, з дня їх примусового вилучення/отримання до дня їх перерахування у встановленому порядку для зарахування до Державного бюджету України, у повному обсязі на кореспондентському рахунку в Національному банку України понад суму, що зараховується банками у формування обов’язкових резервів згідно з вимогами Положення про порядок формування та зберігання обов’язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 грудня 2014 року № 806 (зі змінами) (далі – Положення № 806), та рішення Правління Національного банку України від 23 листопада 2017 року № 752-рш “Про формування та зберігання обов’язкових резервів” (зі змінами) (далі – Рішення № 752-рш).

*(доповнено новим пунктом 3¹ згідно з постановою Правління
 Національного банку України від 31.01.2023 № 5,
 у редакції постанови
 Правління Національного банку України від 10.10.2025 № 126)*

3². Банкам забезпечити зберігання коштів у національній валюті в сумі, не меншій за суму коштів, заблокованих у зв’язку із застосуванням спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону України “Про санкції” (далі – Закон про санкції), з дня, наступного за днем видання відповідного указу Президента України про введення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України щодо застосування санкцій, до дня закінчення строку дії санкцій/скасування санкцій/стягнення таких коштів у дохід держави в повному обсязі на кореспондентському рахунку в Національному банку України понад суму, що зараховується банками у формування обов’язкових резервів згідно з вимогами Положення № 806 та Рішення № 752-рш.

*(доповнено новим пунктом 3² згідно з постановою Правління
 Національного банку України від 24.03.2023 № 33)
 (абзац перший пункту 3²
 зі змінами, внесеними постановою Правління
 Національного банку України від 23.06.2023 № 83)
 (абзац третій пункту 3² зі змінами, внесеними постановою Правління
 Національного банку України від 23.06.2023 № 83)*

(абзац четвертий пункту 3² зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 23.06.2023 № 83)

(абзац п'ятий пункту 3² зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 23.06.2023 № 83)

(пункт 3² у редакції постанови Правління Національного банку України від 10.10.2025 № 126)

3³. Банкам забезпечити зберігання коштів в іноземній валюті в сумі, не меншій за суму коштів, заблокованих у зв'язку із застосуванням спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону про санкції, у повному обсязі на кореспондентському рахунку банку, відкритому в іншому банку у відповідній іноземній валюті, з дня, наступного за днем видання відповідного указу Президента України про введення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України щодо застосування санкцій, до дня закінчення строку дії санкцій/скасування санкцій/стягнення таких коштів у дохід держави.

(абзац перший пункту 3³ в редакції постанови Правління Національного банку України від 23.06.2023 № 83)

Банкам, в яких зберігаються кошти санкційних осіб, у разі здійснення банком-нерезидентом в односторонньому порядку конвертації (обміну) російських рублів на іншу іноземну валюту у випадках, визначених у пункті 18 розділу VII Закону України "Про банки і банківську діяльність", забезпечити на постійній основі зберігання на кореспондентському рахунку банку коштів в іноземній валюті, отриманій в результаті такої конвертації (обміну), у сумі, не меншій, ніж сума коштів, заблокованих у зв'язку із застосуванням спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону про санкції.

(пункт 3³ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.08.2024 № 96)

Банк визначає еквівалент суми заблокованих коштів у російських рублях у відповідній іноземній валюті, яка зберігається на кореспондентському рахунку банку, за крос-курсом російських рублів до долара США та такої іноземної валюти до долара США.

(пункт 3³ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.08.2024 № 96)

Банк визначає крос-курс на основі котирування BFIX такої іноземної валюти до долара США та котирування BFIX російських рублів до долара США, розрахованих станом на 15.00 за київським часом попереднього робочого дня та оприлюднених торговельно-інформаційною системою BLOOMBERG (далі – TIC BLOOMBERG).

(пункт 3³ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.08.2024 № 96)

Під котируванням BFIX для цілей цієї постанови слід уважати значення середньозважених курсових/цінових котирувань BGN (Bloomberg Generic Price) іноземних валют/банківських металів на ринку спот до долара США (або долара США до іноземних валют/банківських металів), які щоденно розраховуються TIC BLOOMBERG.

(пункт 3³ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.08.2024 № 96)

Банк надає Національному банку України інформацію про розмір залишків коштів в іноземній валюті із зазначенням суми заблокованих коштів на кореспондентському рахунку банку, відкритому в іншому банку, визначених в абзаці першому пункту 3³ цієї постанови, за його запитом.

(доповнено новим пунктом 3³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 24.03.2023 № 33)

3⁴. Банкам забезпечити зберігання коштів у сумі, не меншій за суму коштів, заблокованих до 23 червня 2023 року у зв'язку із застосуванням спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону про санкції, на кореспондентському рахунку в Національному банку України в національній валюті, кореспондентських рахунках банку, відкритих в інших банках у відповідній іноземній валюті.

Виключено.

(абзац другий пункту 3⁴ виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 10.10.2025 № 126)

(доповнено новим пунктом 3⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 23.06.2023 № 83)

3⁵. Банк у разі неможливості забезпечити в повному обсязі виконання вимог, встановлених у пунктах 3²–3⁴ цієї постанови, зобов'язаний протягом трьох робочих днів подати до Національного банку України обґрунтований план-графік формування необхідної суми коштів на кореспондентському рахунку в Національному банку України в національній валюті, кореспондентських рахунках банку, відкритих в інших банках в іноземній валюті, та забезпечити його виконання.

Визначений банком у плані-графіку строк формування необхідної суми коштів на кореспондентському рахунку в Національному банку України в національній валюті, кореспондентських рахунках банку, відкритих в інших банках в іноземній валюті, має ґрунтуватися на строках і обсягах активів та зобов'язань банку (обсягах надходжень та повернення грошових коштів) та не може перевищувати 90 календарних днів.

(доповнено новим пунктом 3⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 23.06.2023 № 83)

4. Банкам заборонити:

1) виключено

(підпункт 1 пункту 4 у редакції постанови Правління Національного банку України від 21.03.2022 № 57, абзац перший підпункту 1 пункту 4 у редакції постанови Правління Національного банку України від 03.08.2024 № 96, підпункт 1 пункту 4 виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 23.02.2025 № 23)

2) дострокове повернення вкладів (депозитів) пов'язаним з банком особам, крім спрямування достроково повернених коштів на збільшення капіталу банку;

3) здійснення активних операцій з фізичними особами, предметом забезпечення за якими є товари подвійного використання, включені до Єдиного списку товарів подвійного використання, що є додатком до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 січня 2004 року № 86 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 року № 974) (зі змінами).

(пункт 4 доповнено підпунктом 3 згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.05.2024 № 51)

4¹. Виключено.

(доповнено новим пунктом 4¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22.04.2022 № 80, пункт 4¹ у редакції постанови Правління Національного банку України від 17.06.2022 № 126)

(абзац перший підпункту 1 пункту 4¹ зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 29.08.2022 № 194, від 08.09.2022 № 201, від 05.11.2022 № 229, у редакції постанови Правління Національного банку України від 03.08.2024 № 96)

(абзац другий підпункту 1 пункту 4¹ виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.08.2022 № 194. У зв'язку з цим абзаци третій, четвертий уважати відповідно абзацами другим, третім)

(абзац другий підпункту 1 пункту 4¹ виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 08.09.2022 № 201)

(абзац третій підпункту 1 пункту 4¹ виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 08.09.2022 № 201)

(абзац другий підпункту 2 пункту 4¹ у редакції постанови Правління Національного банку України від 20.07.2022 № 152)

(абзац четвертий підпункту 2 пункту 4¹ у редакції постанови Правління

Національного банку України від 23.06.2023 № 83)
(пункт 4¹ доповнено новим абзацом згідно з постановою
Правління Національного банку України від 05.11.2022 № 229)
(підпункт 3 пункту 4¹ у редакції постанови Правління
Національного банку України від 23.06.2023 № 83)
(пункт 4¹ доповнено новим абзацом згідно з постановою
Правління Національного банку України від 05.11.2022 № 229)
(пункт 4¹ доповнено підпунктом 5 згідно з постановою
Правління Національного банку України від 08.06.2024 № 66)
(пункт 4¹ доповнено новим абзацом згідно з постановою
Правління Національного банку України від 05.11.2022 № 229)
(пункт 4¹ виключено згідно з постановою
Правління Національного банку України від 23.02.2025 № 23)

5. Пункт виключено.

(підпункт 1 пункту 5 зі змінами, внесеними постановами
Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40,
від 03.08.2024 № 96,
виключено згідно з постановою
Правління Національного банку України від 02.07.2025 № 72)
(підпункт 2 пункту 5 у редакції постанови
Правління Національного банку України від 04.05.2022 № 90,
зі змінами, внесеними постановою
Правління Національного банку України від 03.08.2024 № 96,
виключено згідно з постановою
Правління Національного банку України від 02.07.2025 № 72)
(підпункт 3 пункту 5 зі змінами, внесеними постановою
Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40)
(підпункт 5 пункту 5 зі змінами, внесеними постановою
Правління Національного банку України від 23.02.2025 № 23)
(абзац п'ятий пункту 5 зі змінами, унесені постановою
Правління Національного банку України від 02.07.2025 № 72)
(пункт 5 доповнено новим підпунктом 4 згідно з постановою
Правління Національного банку України від 20.07.2022 № 152)
(підпункти 3, 4 пункту 5 замінено чотирма новими абзацами
згідно з постановою
Правління Національного банку України
від 06.10.2023 № 125)
(пункт 5 виключено згідно з постановою
Правління Національного банку України від 03.10.2025 № 124)

5¹. Пункт виключено.

(доповнено новим пунктом 5¹ згідно з постановою
Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40)

(пункт 5¹ виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.10.2025 № 124)

5². Виключено.

(доповнено новим пунктом 5² згідно з постановою Правління Національного банку України від 21.03.2022 №57, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.06.2022 № 112)

6. Пункт виключено.

*(підпункт 1 пункту 6 виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.07.2025 № 72)
(пункт 6 у редакції постанови Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40)
(пункт 6 виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.10.2025 № 124)*

7. Виключено.

(пункт 7 у редакції постанови Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.07.2025 № 72)

8. Виключено.

*(абзац перший пункту 8 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40, від 31.03.2022 № 67)
(підпункт 5 пункту 8 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40, від 06.05.2025 № 52)
(пункт 8 виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.07.2025 № 72)*

8¹. Банкам з метою забезпечення безперервної діяльності банківської системи України в період дії воєнного стану:

1) забезпечити безперервну роботу об'єктів інфраструктури, інформаційних та телекомунікаційних систем, що забезпечують функціонування критичних бізнес-процесів банку шляхом, зокрема використання в центрах обробки даних та в приміщеннях, у яких працюють служби клієнтської підтримки банку (контактні центри), резервних джерел електроживлення, дизельних електростанцій та наявності ресурсів/палива для їх роботи не менше ніж сім діб із постійним поповненням запасів з надійних джерел.

Банк повинен забезпечити належне технічне обслуговування резервних джерел електроживлення, а в разі несправності таких засобів невідкладно (упродовж однієї доби) вжити заходів для відновлення їх роботи шляхом організації кваліфікованого ремонту або заміни;

2) забезпечити в разі використання сервісів українських операторів електронних комунікацій та надавачів послуг роботу своїх систем і каналів зв'язку з урахуванням вірогідного тимчасового обмеження постачання електроенергії строком не менше ніж сім діб;

3) забезпечити підключення виділеними каналами зв'язку до основного центру обробки даних Національного банку України мінімум через двох операторів зв'язку та до резервного центру обробки даних Національного банку України мінімум через одного оператора зв'язку;

4) забезпечити тестування всіх наявних виділених каналів зв'язку до центрів обробки даних Національного банку України та підтримувати їх у щоденному "гарячому" резерві з можливістю переключення між ними;

5) підтримувати в актуальному стані резервування інформаційних систем, що забезпечують функціонування критичних бізнес-процесів банку, і здійснювати їх оперативне переключення з основної локації на резервні локації, у тому числі з використанням надавачів хмарних послуг, та забезпечити створення, зберігання та можливість оперативного відновлення з резервних копій даних відповідних інформаційних систем;

б) забезпечити безпеку здійснення касових операцій та інкасації грошових коштів у банку та відокремлених підрозділах банку (філіях/відділеннях), зокрема шляхом:

визначення відповідальних осіб у центральних офісах банків, їх відокремлених підрозділах та налагодження їх постійного зв'язку із суб'єктами охорони для своєчасного обміну інформацією про протиправні посягання на банк/його відокремлені підрозділи;

оптимізації кількості працюючих банківських автоматів (далі – банкомат) та програмно-технічних комплексів самообслуговування (далі – ПТКС) в обласних та районних центрах;

надання пріоритету роботі банкоматів та ПТКС у приміщеннях банку, торговельних центрах та інших приміщеннях, забезпечених додатковими джерелами енергоживлення та охороною;

опрацювання можливості застосування дротових енергонезалежних засобів сигналізації для відокремлених підрозділів банків, банкоматів та ПТКС;

7) визначити в кожному регіоні, де банк здійснює свою діяльність, перелік відокремлених підрозділів банку (філій/відділень), але не менше 35% від

загальної кількості відокремлених підрозділів банку, що забезпечуватимуть надання послуг клієнтам банку в разі тривалої відсутності енергопостачання (далі – чергові відділення), у тому числі з урахуванням можливості оперативного прибуття до таких відділень охорони;

8) забезпечити роботу чергових відділень резервними каналами зв'язку, резервними джерелами електроживлення (потужними електрогенераторами) із запасом ресурсів/палива для їх роботи не менше ніж три доби із постійним поповненням запасів з надійних джерел.

Банк для забезпечення чергових відділень резервними каналами зв'язку повинен визначити за першочерговий пріоритет упровадження та застосування технологій супутникового зв'язку;

9) забезпечити доступ клієнтів до інформації про чергові відділення банку (включаючи їх місцезнаходження, контактні номери телефонів та графік їх роботи), що працюють у разі тривалої відсутності енергопостачання, шляхом її розміщення щонайменше:

на головній сторінці офіційного вебсайту банку, у мобільному застосунку банку;

через служби клієнтської підтримки (контактні центри) банку та “гарячу лінію” (контактний центр) Національного банку України;

у загальнодоступних місцях (включаючи розміщення інформації на вхідних дверях) центрального офісу та відокремлених підрозділах банку.

Банк забезпечує актуальність і достовірність розміщеної інформації про чергові відділення банку та надсилає таку інформацію до Національного банку України (Управління захисту прав споживачів фінансових послуг) не пізніше наступного робочого дня після визначення/актуалізації інформації про чергові відділення банку;

10) забезпечити доступ персоналу до чергових відділень, визначити перелік резервних працівників, у тому числі з метою збільшення працівників з обслуговування клієнтів на час припинення роботи решти відокремлених підрозділів банку, забезпечити їх побутові потреби та завчасне ознайомлення працівників з інструкцією щодо дій у разі настання періоду тривалої відсутності енергопостачання/неможливості забезпечити їх побутові потреби;

11) забезпечити в чергових відділеннях банку:

підкріплення відділень готівкою;

перегляд лімітів залишків коштів у касах щодо їх збільшення та завчасно розмістити, за потреби, у таких відділеннях додаткові сейфи для зберігання готівки;

виконання платіжних операцій, включаючи приймання готівки від клієнтів (включаючи клієнтів інших банків) для її подальшого зарахування на рахунки клієнтів;

12) забезпечити чергові відділення додатковою банківською технікою, включаючи платіжні пристрої (зокрема, банкомати, платіжні термінали, ПТКС), у тому числі шляхом тимчасового переміщення з інших відокремлених підрозділів банку. У разі неможливості додаткового забезпечення чергових відділень власною банківською технікою опрацювати питання про тимчасове розміщення у цих відділеннях техніки інших банків;

13) опрацювати питання щодо продовження строку дії платіжних карток, термін яких спливає в грудні 2022 року – лютому 2023 року, щонайменше на три місяці;

14) визначити у внутрішніх документах порядок дій банку та його відокремлених підрозділів для забезпечення виконання платіжних інструкцій клієнтів та міжбанківських операцій клієнтів у разі порушення роботи системи електронних платежів Національного банку України у штатному режимі.

(доповнено новим пунктом 8¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 05.12.2022 № 239)

9. Національний банк України має право прийняти рішення про застосування до банку/відповідальної особи банківської групи заходів впливу в разі невиконання банком/відповідальною особою банківської групи вимог цієї постанови та/або якщо надана банком/відповідальною особою банківської групи інформація не забезпечує доведення того, що порушення, зазначені в пункті 5 цієї постанови, спричинені негативним впливом наслідків військової агресії Російської Федерації.

(пункт 9 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40, від 02.07.2025 № 72)

9¹. Виключено.

(доповнено новим пунктом 9¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 23.12.2024 № 159)

9². Банки до 29 квітня 2024 року продовжують включати до розрахунку нормативів достатності капіталу мінімальний розмір операційного ризику, розрахований станом на 01 січня 2021 року на підставі даних річної фінансової звітності за 2020 рік, перевіреної та підтвердженої аудитором.

Банкам, починаючи зі звітності станом на 01 травня 2024 року, включати до розрахунку нормативів достатності капіталу мінімальний розмір операційного ризику, розрахований відповідно до вимог Положення про порядок визначення банками України мінімального розміру операційного ризику, затвердженого

постановою Правління Національного банку України від 24 грудня 2019 року № 156 (зі змінами).

(доповнено новим пунктом 9² згідно з постановою Правління Національного банку України від 22.04.2022 № 80, у редакції постанови Правління Національного банку України від 20.12.2023 № 173)

9³. Банки протягом періоду дії воєнного стану та трьох місяців після його припинення чи скасування мають право покладати на особу або різних осіб виконання обов'язків керівника банку, головного ризик-менеджера, головного комплаєнс-менеджера, керівника підрозділу внутрішнього аудиту, працівника банку, відповідального за проведення фінансового моніторингу в банку, які були призвані або прийняті на військову службу до Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, Служби безпеки України або органів і підрозділів цивільного захисту та територіальної оборони, без урахування вимог підпункту 2 пункту 330 глави 39 розділу VI Положення про ліцензування банків, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2018 року № 149 (зі змінами), вимог підпункту 1 пункту 93 розділу V Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19 травня 2020 року № 65 (зі змінами).

(доповнено новим пунктом 9³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 01.09.2022 № 196)

9⁴. Наявність факту, визначеного в підпункті 6 пункту 85 розділу V Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19 травня 2020 року № 65 (зі змінами), не враховується щодо фізичної особи, яка протягом періоду дії воєнного стану та трьох місяців після його припинення чи скасування виконує/виконувала обов'язки керівника банку, керівника підрозділу внутрішнього аудиту банку, які були призвані або прийняті на військову службу до Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, Служби безпеки України або органів і підрозділів цивільного захисту та територіальної оборони.

(доповнено новим пунктом 9⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 01.09.2022 № 196)

9⁵. Інші нормативно-правові акти Національного банку України діють у частині, що не суперечить цій постанові.

(доповнено новим пунктом 9⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 01.09.2022 № 196)

10. Департаменту методології регулювання діяльності банків (Наталія Іваненко) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

11. Постанова набирає чинності з дня її прийняття та діє до її відміни.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 22

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
25 лютого 2022 року № 23

Правила
роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану
(зі змінами, внесеними постановами
Правління Національного банку України

від 07.03.2022 № 40,
від 21.03.2022 № 57,
від 22.04.2022 № 80,
від 29.04.2022 № 85,
від 17.06.2022 № 126,
від 30.06.2022 № 136,
від 20.07.2022 № 152,
від 05.11.2022 № 229,
від 29.12.2022 № 253,
від 28.03.2023 № 36,
від 23.06.2023 № 83,
від 06.10.2023 № 125,
від 02.05.2024 № 52
від 08.06.2024 № 66,
від 03.08.2024 № 96,
від 28.09.2024 № 118,
від 23.02.2025 № 23,
від 03.10.2025 № 124,
від 27.10.2025 № 131,
від 27.12.2025 № 163,
від 04.03.2026 № 24)

1. Ці Правила встановлюють особливості застосування банками України (далі – банки) вимог окремих нормативно-правових актів Національного банку України в умовах воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні”.

2. Банки України під час застосування вимог Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 (зі змінами) (далі – Положення № 351):

(абзац перший пункту 2 зі змінами, внесеними постановами
Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40,
від 06.05.2025 № 52)

1) протягом періоду з 24 лютого 2022 року до 31 січня 2027 року (включно) під час визначення класу боржників/контрагентів не застосовують вимог:

(абзац перший підпункту 1 пункту 2 у редакції постанови Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52, зі змінами, внесеними постановою

Правління Національного банку України від 27.12.2025 № 163)

пункту 6 розділу I Положення № 351 в частині використання інформації, наявної в Кредитному реєстрі Національного банку України;

підпункту 7 пункту 22 розділу II, підпункту 6 пункту 59 розділу IV, підпункту 5 пункту 67⁵ розділу IV¹, підпункту 5 пункту 79 розділу V, підпункту 4 пункту 96 розділу VII, підпункту 4 пункту 106 розділу IX, підпункту 4 пункту 132 розділу XI, підпункту 4 пункту 132¹ розділу XI¹, підпункту 6 пункту 156 розділу XVI Положення № 351;

Банкам починаючи зі звітної дати станом на 01 лютого 2027 року забезпечити визначення класу боржників/контрагентів із використанням інформації з Кредитного реєстру Національного банку України відповідно до вимог Положення № 351;

(підпункт 1 пункту 2 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52, абзац четвертий підпункту 1 пункту 2 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 27.12.2025 № 163)

2) протягом періоду дії воєнного стану та 30 календарних днів після його припинення чи скасування зупиняють відлік часу для визначення періодичності для здійснення банком визначеної в підпункті 4 пункту 107 розділу X Положення № 351 перевірки наявності та стану майна, отриманого в заставу/забезпечення на підставі права довірчої власності/активу, переданого банком у фінансовий лізинг (оренду), що враховується як застава, яка/яке розташована(е) на території, зазначеній у Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженому наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 28 лютого 2025 року № 376, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 11 березня 2025 року за № 380/43786 (далі – Перелік), щодо якої в Переліку не визначена дата припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій/завершення тимчасової окупації;

(абзац перший підпункту 2 пункту 2 у редакції постанови Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)

(абзац другий підпункту 2 пункту 2 зі змінами, унесені постановою Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)

(абзац третій підпункту 2 пункту 2 у редакції постанови Правління Національного банку України від 02.05.2024 № 52)

(підпункт 2 пункту 2 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40,

*від 21.03.2022 № 57, від 17.06.2022 № 126,
у редакції постанови Правління Національного банку України
від 23.06.2023 № 83,
підпункт 2 пункту 2 у редакції постанови Правління
Національного банку України
від 27.12.2025 № 163)*

2¹) протягом періоду з 24 лютого 2022 року до 30 червня 2026 року (включно) зупиняють відлік часу для визначення кількості календарних днів визнання активу як дефолтного під час визначення відсотка, який застосовується до вартості застави/забезпечення на підставі права довірчої власності/активу, переданого банком у фінансовий лізинг (оренду), під час розрахунку розміру кредитного ризику за дефолтними активами відповідно до пунктів 120, 121 розділу X Положення № 351. Банки продовжують відлік зазначених у пунктах 120, 121 розділу X Положення № 351 строків починаючи з 01 липня 2026 року з урахуванням часу, що минув станом на 24 лютого 2022 року від дати визнання активу дефолтним;

*(пункт 2 доповнено новим підпунктом 2¹ згідно з постановою Правління
Національного банку України від 27.12.2025 № 163)*

3) не застосовують ознак, визначених у підпунктах 2, 7, 18, 25 пункту 165, підпунктах 2, 3 пункту 166 розділу XVIII Положення № 351, під час визначення класу боржників/контрагентів (крім боржників/контрагентів, клас яких з урахуванням вимог пунктів 24–26 розділу II Положення № 351 визначений банком станом на 24 лютого 2022 року як 10/5/2), до умов договорів з якими унесені зміни, пов'язані з реструктуризацією боргу (короткостроковою/довгостроковою), за одночасного дотримання таких умов:

*(абзац перший підпункту 3 пункту 2 зі змінами, внесеними постановами
Правління Національного банку України від 21.03.2022 № 57,
від 06.10.2023 № 125, від 06.05.2025 № 52)*

необхідність реструктуризації боргу спричинена фінансовими труднощами боржника/контрагента внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України;

банк здійснив реструктуризацію боргу в період з 24 лютого 2022 року до 30 вересня 2025 року (включно) та до умов таких договорів після 30 вересня 2025 року не вносилися зміни щодо збільшення суми та / або строку користування активом;

*(абзац третій підпункту 3 пункту 2 у редакції постанови
Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)*

банк на підставі судження довів доцільність здійснення довгострокової реструктуризації боргу, ґрунтуючись на оцінці спроможності боржника/контрагента подолати фінансові труднощі, відновити обслуговування заборгованості та забезпечити її погашення (у часовому горизонті, визначеному умовами реструктуризації);

(абзац четвертий підпункту 3 пункту 2 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 21.03.2022 № 57)

(абзац п'ятий підпункту 3 пункту 2 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 21.03.2022 № 57, від 17.06.2022 № 126,

абзац п'ятий підпункту 3 пункту 2 виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.10.2023 № 125)

4) протягом періоду дії воєнного стану та 30 календарних днів після його припинення чи скасування під час визначення класу банку-боржника на підставі оцінки його фінансового стану не застосовують вимог підпункту 1¹ пункту 82 та пункту 85 розділу VI Положення № 351 у частині дотримання банком-боржником пруденційних нормативів, установлених Національним банком України;

(пункт доповнено новим підпунктом 4 згідно з постановою Правління Національного банку України від 21.03.2022 № 57, підпункт 4 пункту 2 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)

5) підпункт виключено

(пункт доповнено новим підпунктом 5 згідно з постановою Правління Національного банку України від 21.03.2022 № 57, підпункт 5 пункту 2 виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 17.06.2022 № 126)

б) протягом періоду дії воєнного стану та 30 календарних днів після його припинення чи скасування використовують під час розрахунку розміру кредитного ризику чинний станом на 24 лютого 2022 року кредитний рейтинг України за міжнародною шкалою, визначений рейтинговими агентствами “Standard’s” або “Fitch Ratings”, або “Moody’s Investors Service”;

(пункт доповнено новим підпунктом 6 згідно з постановою Правління Національного банку України від 21.03.2022 № 57, підпункт 6 пункту 2 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)

7) протягом періоду дії воєнного стану та 30 календарних днів після його припинення чи скасування не застосовують під час визначення класу боржників/контрагентів ознак високого кредитного ризику, встановлених у підпункті 4 пункту 162 розділу XVII Положення № 351, визначених на підставі фінансової звітності, складеної на звітні дати після 24 лютого 2022 року, за умови, що таких ознак не було згідно з фінансовою звітністю, складеною на останню звітну дату до 24 лютого 2022 року.

(пункт доповнено новим підпунктом 7 згідно з постановою Правління Національного банку України від 17.06.2022 № 126, підпункт 7 пункту 2 зі змінами, внесеними постановою

Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)

2¹. Банки під час застосування вимог підпункту 1 пункту 132¹ розділу XI¹ Положення № 351 протягом періоду дії воєнного стану та 180 календарних днів після його припинення чи скасування мають право визначати розмір кредитного ризику із застосуванням спрощеного підходу за умови, що:

1) загальна сума експозиції під ризиком (EAD) за всіма фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями боржників/контрагентів, що виникли на підставі договору(ів), укладеного(их) до 09 жовтня 2023 року (включно), до якого(их) після 09 жовтня 2023 року не вносилися будь-які зміни, та/або з боржниками/контрагентами, за якими після 09 жовтня 2023 року не укладалися договори, на підставі яких виникали інші активи/зобов'язання, не перевищує розміру, що є більшим із трьох:

0,2% розміру основного капіталу банку, визначеного станом на 24 лютого 2022 року згідно з вимогами Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами) (далі – Інструкція № 368), або

0,2% розміру основного капіталу банку, визначеного станом на 05 серпня 2024 року згідно з вимогами Інструкції № 368, або

0,2% розміру капіталу 1 рівня банку, визначеного станом на дату оцінки кредитного ризику згідно з вимогами Положення про порядок визначення банками України розміру регулятивного капіталу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28 грудня 2023 року № 196 (зі змінами) (далі – Положення № 196);

2) загальна сума експозиції під ризиком (EAD) за всіма фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями боржників/контрагентів, що виникли на підставі договору(ів), укладеного(их) до 09 жовтня 2023 року (включно), до якого(их) протягом періоду з 09 жовтня 2023 року до 04 серпня 2024 року (включно) були внесені будь-які зміни, та/або з боржниками/контрагентами протягом періоду з 09 жовтня 2023 року до 04 серпня 2024 року (включно) укладалися договори, на підставі яких виникали інші активи/зобов'язання, не перевищує розміру, що є більшим із двох:

0,2% розміру основного капіталу банку, визначеного станом на 05 серпня 2024 року згідно з вимогами Інструкції № 368, або

0,2% розміру капіталу 1 рівня банку, визначеного станом на дату оцінки кредитного ризику згідно з вимогами Положення № 196;

3) загальна сума експозиції під ризиком (EAD) за всіма фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями боржників/контрагентів, що виникли на підставі договору(ів), укладеного(их) до 09 жовтня 2023 року (включно), до

якого(их) після 04 серпня 2024 року були внесені будь-які зміни, та/або з такими боржниками/контрагентами після 04 серпня 2024 року укладалися договори, на підставі яких виникали інші активи/зобов'язання, не перевищує 0,2% розміру капіталу 1 рівня банку, визначеного станом на дату оцінки кредитного ризику згідно з вимогами Положення № 196.

(доповнено новим пунктом 2¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22.04.2022 № 80, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 17.06.2022 № 126, у редакції постанов Правління Національного банку України від 06.10.2023 № 125, від 03.08.2024 № 96)

2². Банки під час застосування вимог Положення № 351 для визначення кількості календарних днів прострочення погашення боргу відповідно до пункту 36 розділу II, пункту 145 розділу XIII Положення № 351 та кількості календарних днів визнання дебіторської заборгованості за господарською діяльністю відповідно до пункту 146 розділу XIII Положення № 351 (далі – кількість календарних днів прострочення погашення боргу/визнання дебіторської заборгованості) з 30 червня 2022 року відновлюють відлік кількості календарних днів прострочення погашення боргу/визнання дебіторської заборгованості, що був зупинений починаючи з 24 лютого 2022 року, з урахуванням кількості календарних днів прострочення погашення боргу/визнання дебіторської заборгованості, що були станом на 24 лютого 2022 року, та факту погашення простроченого боргу/припинення визнання дебіторської заборгованості після 24 лютого 2022 року.

(доповнено новим пунктом 2² згідно з постановою Правління Національного банку України від 17.06.2022 № 126)

2³. Банки під час застосування вимог Положення № 351 застосовують судження щодо відповідності стану майна, отриманого в заставу/забезпечення на підставі права довірчої власності/активу, переданого банком у фінансовий лізинг (оренду), що враховується як застава, критеріям та принципам прийнятності забезпечення, визначеним Положенням № 351, сформоване на підставі всієї наявної інформації, включаючи публічну та/або отриману від боржника/заставаодавця інформацію щодо майна, яке розташоване на території, зазначеній у Переліку, щодо якої в Переліку не визначена дата припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій/завершення тимчасової окупації.

(доповнено новим пунктом 2³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 17.06.2022 № 126, у редакції постанови Правління Національного банку України від 23.06.2023 № 83)

2⁴. Банки мають право до 30 вересня 2022 року (включно) не застосовувати вимог підпункту 2 пункту 132 розділу XI, підпункту 2 пункту 132¹ розділу XI¹ Положення № 351.

(доповнено новим пунктом 2⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 30.06.2022 № 136)

2⁵. Банки мають право до 29 лютого 2024 року (включно) під час оцінки фінансового стану банку-боржника, що є резидентом, згідно з вимогами пункту 85 розділу VI Положення № 351 застосовувати характеристику “діяльність за результатом останніх 12 місяців поспіль, що передують даті оцінки кредитного ризику” без урахування витрат банку-боржника на формування резервів під очікувані кредитні збитки, що відображені у звітності банку після 24 лютого 2022 року.

(доповнено новим пунктом 2⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20.07.2022 № 152)

2⁶. Банки мають право протягом періоду дії воєнного стану та 180 календарних днів після його припинення чи скасування під час визначення кількості календарних днів прострочення погашення боргу відповідно до пункту 36 розділу II Положення № 351 за кредитами, за якими боржнику надається фінансова державна підтримка шляхом часткової компенсації процентів згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 28 “Про надання фінансової державної підтримки” (зі змінами) (далі – Програма 5-7-9%), визначати кількість календарних днів прострочення погашення нарахованих доходів у частині, що підлягає:

(абзац перший пункту 2⁶ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 06.10.2023 № 125)

1) частковій компенсації процентів, – починаючи зі 181 календарного дня за днем, коли не відбулося зарахування коштів компенсації процентів із рахунку умовного зберігання (ескроу) Фонду розвитку підприємництва (далі – Фонд) відповідно до умов договору про співробітництво, укладеного між Фондом та банком, кредитного договору, укладеного банком із боржником, та договору рахунку умовного зберігання (ескроу), укладеного між Фондом і банком;

2) сплаті боржником, – починаючи з наступного робочого дня за днем, коли не відбулося погашення боржником відповідної частини нарахованих доходів у термін, передбачений договором про надання кредиту.

Банк, якщо кількість календарних днів прострочення погашення нарахованих доходів за частиною, що підлягає частковій компенсації процентів, та за частиною, що підлягає сплаті боржником, є різними, визначає кількість календарних днів прострочення нарахованих доходів виходячи з кількості

календарних днів прострочення, що є більшою з визначених згідно з підпунктами 1 та 2 пункту 2⁶ цих Правил.

(доповнено новим пунктом 2⁶ згідно з постановою Правління Національного банку України від 05.11.2022 № 229)

2⁷. Банки під час застосування вимог Положення № 351 відновлюють відлік строків, які зазначені в підпункті 4 пункту 107 розділу X Положення № 351, для визначення періодичності здійснення перевірки наявності та стану застави/забезпечення на підставі права довірчої власності/активу, переданого банком у фінансовий лізинг (оренду), що враховується банком як застава, яка/яке розташована(є) на території:

1) не зазначеній у Переліку, – з 31 липня 2023 року;

2) зазначеній у Переліку, – не пізніше ніж:

із 31 календарного дня від дати, що настала пізніше однієї з двох дат, – 31 липня 2023 року або дата набрання чинності змінами до Переліку, якими визначено дату припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій/завершення тимчасової окупації щодо відповідної території (далі – дата відліку);

із 91 календарного дня від дати відліку – за наявності судження банку стосовно того, що здійснення перевірки наявності та стану застави/забезпечення на підставі права довірчої власності/активу, переданого банком у фінансовий лізинг (оренду), що враховується як застава, несе загрозу безпеці, життю та здоров'ю осіб, уповноважених на проведення такої перевірки (далі – судження щодо наявності загрози), та наявні обґрунтовані очікування, що така загроза буде усунена протягом 90 календарних днів від дати відліку. Судження щодо наявності загрози має ґрунтуватися на аналізі поточної ситуації та документально підтвердженій інформації від органів місцевого самоврядування та/або Координаційного штабу з питань деокупованих територій, та/або Державної служби України з надзвичайних ситуацій, та/або відповідних обласних військових адміністрацій.

Банки продовжують відлік строків, зазначених у підпункті 4 пункту 107 розділу X Положення № 351, з урахуванням часу, що минув станом на 24 лютого 2022 року від дати останньої перевірки наявності та стану майна.

(доповнено новим пунктом 2⁷ згідно з постановою Правління Національного банку України від 23.06.2023 № 83)

Банки, які здійснювали перевірки наявності та стану майна після 24 лютого 2022 року, здійснюють відлік строків, зазначених у підпункті 4 пункту 107 розділу X Положення № 351, від дати останньої перевірки наявності та стану такого майна.

(пункт 2⁷ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України)

2⁸. Банки з 31 серпня 2023 року відновлюють відлік строків, які зазначені в підпункті 2 пункту 107 розділу X Положення № 351, для визначення періодичності здійснення переоцінки застави/забезпечення на підставі права довірчої власності/активу, переданого банком у фінансовий лізинг (оренду), що враховується банком як застава, вартість якої/якого банк враховує під час розрахунку розміру кредитного ризику згідно з вимогами Положення № 351.

Банки продовжують відлік строків, зазначених у підпункті 2 пункту 107 розділу X Положення № 351, з урахуванням часу, що минув станом на 24 лютого 2022 року від дати останньої переоцінки стану майна.

*(доповнено новим пунктом 2⁸ згідно з постановою Правління
Національного банку України від 23.06.2023 № 83)*

Банки, які здійснювали переоцінку стану майна після 24 лютого 2022 року, здійснюють відлік строків, зазначених у підпункті 2 пункту 107 розділу X Положення № 351, від дати останньої переоцінки стану такого майна.

*(пункт 2⁸ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління
Національного банку України
від 06.10.2023 № 125)*

2⁹. Банки починаючи з 31 жовтня 2023 року та до 90 календарного дня після припинення чи скасування воєнного стану під час розрахунку розміру кредитного ризику на індивідуальній основі за активами боржників – юридичних осіб визнають подію дефолту, зазначену в підпункті 2 пункту 164 розділу XVIII Положення № 351, такою, що настала, за наявності хоча б однієї з ознак дефолту, встановлених у пункті 165 розділу XVIII Положення № 351 (крім випадків, зазначених у підпункті 3 пункту 2 цих Правил), ознак, визначених банком у внутрішньобанківському(их) положенні(ях) з урахуванням пункту 13 розділу II Положення № 351, а також наведених нижче ознак:

*(абзац перший пункту 2⁹ зі змінами, внесеними постановами Правління
Національного банку України
від 02.05.2024 № 52, від 06.05.2025 № 52)*

1) значне пошкодження або знищення власних/довгостроково орендованих основних засобів або іншого майна, необхідного для здійснення боржником діяльності, що генерує грошові потоки (включаючи виробниче обладнання, складські приміщення, транспортні засоби, торгові або офісні приміщення), що призвело до значних труднощів або неспроможності боржника здійснювати основну діяльність;

2) розташування в повному обсязі або значної частини бізнесу боржника (включаючи виробниче обладнання, складські приміщення, транспортні засоби, торгові або офісні приміщення) на територіях, зазначених у

Переліку, щодо яких у Переліку не визначена дата припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій/завершення тимчасової окупації, що призвело до значних труднощів або неспроможності боржника здійснювати основну діяльність;

3) втрата ринків збуту або спроможності здійснювати діяльність, що виражається в суттєвому зменшенні чистого доходу від реалізації продукції (зароблених страхових премій) порівняно з чистим доходом від реалізації продукції (зароблених страхових премій) за попередні періоди;

4) зміни до умов кредитного(их) договору(ів), унесені в період із 25 лютого 2022 року до 30 вересня 2025 року, передбачають відтермінування сплати відсотків на 180 та більше календарних днів поспіль та/або здійснення банком капіталізації або заміни на інший актив нарахованих та несплачених відсотків за 180 календарних днів та більше, якщо боржник не поновив регулярної та систематичної щомісячної/щоквартальної сплати процентів у сумі, не меншій ніж сума нарахованих відсотків за ставкою, визначеною в кредитному договорі;
(підпункт 4 пункту 2⁹ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)

5) зменшення номінальної процентної ставки за кредитом внаслідок внесення змін до умов кредитного(их) договору(ів) (крім реструктуризації боргу, здійсненої відповідно до вимог Закону України “Про фінансову реструктуризацію”) після 25 лютого 2022 року не передбачає повернення до рівня, що був до внесення змін до умов договору(ів), або до ринкового рівня протягом 365 календарних днів із дня внесення змін до умов кредитного(их) договору(ів);

6) боржник не надав банку інформації про свою господарську та операційну діяльність, або надана боржником інформація недостатня для належної оцінки банком спроможності боржника обслуговувати сукупний борг в усіх банках-кредиторах та інших кредиторах – фінансових установах;

7) фінансовий стан боржника свідчить про його неспроможність забезпечувати виконання зобов’язань щодо сплати відсотків перед усіма банками-кредиторами та іншими кредиторами – фінансовими установами.

Банк визначає критерії, що є свідченням неспроможності боржника забезпечувати виконання зобов’язань за відсотками перед усіма банками-кредиторами та іншими кредиторами – фінансовими установами. Одним із таких критеріїв є те, що на дату оцінки кредитного ризику відношення фінансового результату від операційної діяльності боржника до відрахування амортизації, скоригованого на разові неповторювані складові інших операційних доходів/витрат відповідно до підпункту 4 пункту 2¹¹ цих Правил, до

розрахункового обсягу річних фінансових витрат боржника за сукупним боргом боржника перед усіма банками-кредиторами та іншими кредиторами – фінансовими установами, що підлягають сплаті згідно з умовами договору(ів) протягом наступних 365 календарних днів, становить менше 1.

Фінансовий результат від операційної діяльності до відрахування амортизації визначається за даними форми 2 “Звіт про фінансові результати” додатка 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868 (зі змінами) (далі – Національний стандарт бухгалтерського обліку) таким чином:

для великих та середніх підприємств (р. 2190 - р. 2195 + р. 2515 гр. 3);

для малих підприємств [р. 2000 - р. 2050 + р. 2120 - р. 2180 гр. 3 + сума амортизації (за наявності даних у розшифруваннях, а якщо їх немає – за розрахунком: р. 1012 гр. 4 - 1012 гр. 3, не менше “0”)];

для мікропідприємств [р. 2000 - р. 2050 гр. 3 + амортизація (за наявності даних у розшифруваннях, а якщо їх немає – за розрахунком: р. 1012 гр. 4 - 1012 гр. 3, не менше “0”)].

Банки використовують дані квартальної/річної фінансової звітності боржника – юридичної особи.

(абзац сьомий підпункту 7 пункту 2⁹ у редакції постанови Правління Національного банку України від 20.12.2023 № 173)

Розрахунок фінансового результату від операційної діяльності до відрахування амортизації у разі використання квартальної фінансової звітності боржника – юридичної особи здійснюється після приведення чисельника та знаменника до річного виміру відповідно до додатка 7 до Положення № 351.

Ознаки дефолту, зазначені в підпунктах 1–7 пункту 2⁹ цих Правил, не застосовуються до активів:

(пункт 2⁹ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.05.2024 № 52)

боржників – юридичних осіб, у яких держава в особі Кабінету Міністрів України або уповноважених ним органів прямо та/або опосередковано є власником 51 і більше відсотків статутного капіталу та одночасно має право вирішального впливу на господарську діяльність боржника;

(пункт 2⁹ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.05.2024 № 52)

об’єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлобудівельних кооперативів;

(пункт 2⁹ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.05.2024 № 52)

підприємств, що діють на основі комунальної власності територіальної громади та утворені компетентним органом місцевого самоврядування.

(пункт 2⁹ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.05.2024 № 52)

Ознака дефолту, зазначена в підпункті 7 пункту 2⁹ цих Правил, не застосовується до боржників – юридичних осіб за спеціалізованими кредитами.

(пункт 2⁹ доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 23.02.2025 № 23)

(доповнено новим пунктом 2⁹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.10.2023 № 125)

2¹⁰. Банки під час застосування вимог підпункту 3 пункту 2⁹ цих Правил для боржників – юридичних осіб, які зазнають впливу сезонності, або для малих та мікропідприємств використовують дані за останніх 12 місяців.

(доповнено новим пунктом 2¹⁰ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.10.2023 № 125)

2¹¹. Банки під час застосування вимог підпункту 7 пункту 2⁹ цих Правил ураховують таке:

1) у разі належності боржника – юридичної особи до групи юридичних осіб під спільним контролем або групи пов'язаних контрагентів банк має право здійснювати розрахунок спроможності боржника забезпечувати виконання зобов'язань на підставі квартальної/річної фінансової звітності групи за умови, що борг боржника в повній сумі забезпечено:

(абзац перший підпункту 1 пункту 2¹¹ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20.12.2023 № 173)

у разі належності боржника – юридичної особи до групи юридичних осіб під спільним контролем – безумовною та безвідкличною гарантією/фінансовою порукою материнської компанії/контролера та учасника групи юридичних осіб під спільним контролем, фінансова звітність якого свідчить, що він генерує грошові потоки групи або володіє/розпоряджається активами групи (якщо він не є материнською компанією/контролером), наданою безпосередньо на користь банку, або безвідкличним резервним акредитивом, що виконує функцію фінансової гарантії, випущеним банком, який має інвестиційний рівень кредитного рейтингу за міжнародною шкалою, на замовлення материнської компанії/контролера/учасника групи юридичних осіб під спільним контролем;

у разі належності боржника – юридичної особи до групи пов'язаних контрагентів – безумовною та безвідкличною гарантією/фінансовою порукою учасника групи пов'язаних контрагентів, фінансова звітність якого свідчить, що він генерує грошові потоки групи або володіє/розпоряджається активами групи, за умови, що цей учасник групи має фінансовий результат від операційної діяльності до відрахування амортизації більший ніж “0”, або безвідкличним резервним акредитивом, що виконує функцію фінансової гарантії, випущеним банком, який має інвестиційний рівень кредитного рейтингу за міжнародною шкалою, на замовлення учасника групи пов'язаних контрагентів.

Борг боржника може бути забезпечений фінансовою порукою, якщо гарантія не може бути надана материнською компанією/контролером/учасником групи юридичних осіб під спільним контролем/учасником групи пов'язаних контрагентів відповідно до вимог законодавства країни її(його) місцезнаходження.

Банк має сформоване судження про відповідність наданої гарантії вимогам законодавства країни місцезнаходження учасника групи юридичних осіб під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів, який взяв на себе зобов'язання щодо відповідальності за невиконання зобов'язань боржника, та про те, що немає будь-яких юридичних обмежень щодо виконання зобов'язань за такою гарантією;

2) фінансовий результат від операційної діяльності до відрахування амортизації визначається банком:

щодо кредитів, стосовно яких банк здійснює перегляд кредитів (credit review) відповідно до вимог пункту 171 глави 20 розділу II Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 червня 2018 року № 64 (зі змінами) (далі – Положення № 64), вимог підпункту 1 пункту 77 розділу VI Положення про організацію процесу управління проблемними активами в банках України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 18 липня 2019 року № 97 (зі змінами) (далі – Положення № 97), – з використанням даних квартальної/річної фінансової звітності боржника – юридичної особи, що використовується банком під час проведення перегляду кредитів (credit review);

щодо інших кредитів – не рідше одного разу на рік з використанням даних квартальної/річної фінансової звітності боржника – юридичної особи, починаючи з фінансової звітності, складеної за 2023 рік. Банки забезпечують визначення фінансового результату від операційної діяльності до відрахування амортизації на підставі фінансової звітності, складеної за 2023 рік, не пізніше 31 грудня 2024 року;

*(підпункт 2 пункту 2¹¹ у редакції постанови
Правління Національного банку України
від 20.12.2023 № 173)*

3) для розрахунку обсягу фінансових витрат сума основного боргу за кредитним(и) договором(рами) за сукупним кредитним портфелем боржника – юридичної особи або в разі дотримання вимог, визначених у підпункті 1 пункту 2¹¹ цих Правил, групи юридичних осіб під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів в усіх банках-кредиторах та інших кредиторах – фінансових установах за даними квартальної/річної фінансової звітності боржника або консолідованої/комбінованої фінансової звітності групи множитья на річну процентну ставку за цим (цими) договором(ми), яка діяла на відповідну дату квартальної/річної фінансової звітності боржника або консолідованої/комбінованої фінансової звітності групи.

Для розрахунку обсягу фінансових витрат боржника або групи, якщо немає інформації про процентні ставки за кредитними договорами/іншими фінансовими зобов'язаннями, використовується інформація про фінансові витрати за попередні 12 місяців поспіль за даними квартальної/річної фінансової звітності боржника або консолідованої/комбінованої звітності групи;

(підпункт 3 пункту 2¹¹ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20.12.2023 № 173)

4) коригування фінансового результату від операційної діяльності боржника – юридичної особи або в разі дотримання вимог, визначених у підпункті 1 пункту 2¹¹ цих Правил, групи юридичних осіб під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів до відрахування амортизації на разові неповторювані складові інших операційних доходів/витрат (крім мікропідприємств) здійснюється на:

- доходи/витрати від операційної курсової різниці;
- доходи/витрати від купівлі-продажу іноземної валюти;
- податкові пільги;
- доходи/витрати від списання інших оборотних активів;
- доходи/витрати від реалізованих виробничих запасів та основних засобів;
- доходи від безоплатно одержаних оборотних активів або фінансову допомогу;
- доходи/витрати від списання кредиторської заборгованості;
- переоцінку (крім переоцінки/уцінки залишків готової продукції, запасів, доходів/витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції);
- штрафи, пені, неустойки;
- сумнівні та безнадійні борги;
- витрати від знецінення запасів;
- нестачі і витрати від псування цінностей;
- собівартість проданих активів;
- резерви під активні операції;
- збитки, визначені відповідно до Методики визначення шкоди та обсягу збитків, завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності

внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності, затвердженої наказом Міністерства економіки України та Фонду державного майна України від 18 жовтня 2022 року № 3904/1223, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02 грудня 2022 року за № 1522/38858.

Коригування фінансового результату від операційної діяльності боржника до відрахування амортизації на разові неповторювані складові інших операційних доходів/витрат (крім мікропідприємств) розраховується як різниця між значеннями доходів та витрат, що мають разовий і неповторюваний характер у складі інших операційних доходів, та витрат за аналогічний період, за який розраховано фінансовий результат від операційної діяльності.

Фінансовий результат від операційної діяльності до відрахування амортизації:

зменшується на суму коригувань – якщо результат розрахунку має значення більше ніж “0”;

збільшується на суму коригувань – якщо результат розрахунку має значення менше ніж “0”.

Коригування фінансового результату від операційної діяльності до відрахування амортизації на разові неповторювані складові інших операційних доходів та витрат (крім мікропідприємств) здійснюється банком щонайменше один раз на рік. Частота коригування в межах року визначається банком залежно від суттєвості коригувань у попередні періоди, визначеної у внутрішньобанківському положенні, та з урахуванням макроекономічних умов, що впливають на виникнення разових неповторюваних складових доходів та витрат;

5) для боржників – юридичних осіб, які є сільськогосподарськими товаровиробниками, трейдерами, продавцями сільськогосподарської продукції, що складають звітність відповідно до принципів та підходів, встановлених Національним стандартом бухгалтерського обліку, та оцінюють залишки сільськогосподарської продукції за собівартістю, банки мають право під час визначення фінансового результату від операційної діяльності враховувати вартість залишків готової сільськогосподарської продукції/урожаю (далі – сільськогосподарська продукція), що не були реалізовані через проблеми з логістикою, за наявності в банку інформації про можливість боржника забезпечити доступ до сільськогосподарської продукції та про спроможність її реалізації в майбутньому, таким чином: визначений за даними квартальної/річної фінансової звітності боржника фінансовий результат від операційної діяльності збільшується на вартість залишків за кожним видом сільськогосподарської продукції, яка не була реалізована через проблеми з логістикою, помножену на показник рентабельності операційної діяльності за відповідним видом сільськогосподарської продукції, визначений у такий спосіб:

для великих та середніх підприємств відповідно до таблиці 3 додатка 7 до Положення № 351;

для малих підприємств [ф. 2-м (р. 2000 - р. 2050 + р. 2120 - р. 2180 гр. 3)/р. 2000 гр. 3];

для мікропідприємств [ф. 2-мс (р. 2000 - р. 2050 гр. 3)/р. 2000 гр. 3].

Інформацію для розрахунку рентабельності операційної діяльності, включаючи інформацію щодо залишків за кожним видом сільськогосподарської продукції, яка не була реалізована, банк отримує від боржника за запитом із періодичністю подання квартальної/річної фінансової звітності боржника. Банк, якщо в боржника немає інформації за видами сільськогосподарської продукції, має право брати до розрахунку загальну вартість залишків сільськогосподарської продукції та показник рентабельності операційної діяльності, визначений таким чином:

для великих та середніх підприємств відповідно до таблиці 3 додатка 7 до Положення № 351;

для малих підприємств [ф. 2-м (р. 2000 - р. 2050 + р. 2120 - р. 2180 гр. 3)/р. 2000 гр. 3];

для мікропідприємств [ф. 2-мс (р. 2000 - р. 2050 гр. 3)/р. 2000 гр. 3];

*(підпункт 5 пункту 2¹¹ у редакції постанови
Правління Національного банку України
від 20.12.2023 № 173)*

б) за кредитами, за якими боржнику надається фінансова державна підтримка шляхом часткової компенсації процентів, включаючи кредити, надані за Програмою 5-7-9% та іншими програмами підтримки кредитування, розрахунок здійснюється за компенсаційною (пільговою) процентною ставкою;

7) для боржників – юридичних осіб, що здійснюють діяльність з надання фінансових послуг у сфері страхування, фінансового лізингу, інших фінансових послуг (далі – фінансова установа), фінансовий результат від операційної діяльності до відрахування амортизації визначається:

без урахування фінансових витрат на обслуговування боргу, що належать до фінансових витрат за сукупним боргом таких боржників в усіх банках-кредиторах та інших фінансових установах за відповідний період;

з урахуванням фінансових доходів, за умови, що вони не є разовими неповторюваними складовими фінансових доходів. Банк формує судження, що складові фінансового доходу не є разовими неповторюваними, яке ґрунтується на аналізі наданого боржником розшифрування відповідних даних фінансової звітності. Розшифрування даних має засвідчуватися підписами керівника, головного бухгалтера (за наявності такої посади) фінансової установи;

*(підпункт 7 пункту 2¹¹ у редакції постанови
Правління Національного банку України
від 23.02.2025 № 23)*

8) для боржника – юридичної особи, який визначений Міністерством з питань стратегічних галузей промисловості України таким, що має важливе значення для національної економіки у сфері оборонно-промислового комплексу відповідно до наказу Міністерства оборони України від 28 жовтня 2025 року № 722 “Про затвердження Критеріїв, за якими здійснюється визначення Міністерством оборони України підприємств, установ і організацій у сфері оборонно-промислового комплексу, в авіабудівній галузі та у сфері космічної діяльності такими, що мають важливе значення для національної економіки”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 жовтня 2025 року за № 1582/44988 (далі – Наказ Міноборони № 722), фінансовий результат від операційної діяльності до відрахування амортизації визначається з урахуванням коштів, які згідно з умовами державного контракту (договору), укладеного таким боржником з державним замовником у сфері оборони та відповідно до вимог пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 року № 779 “Деякі питання виконання програм, пов’язаних з підвищенням обороноздатності і безпеки держави” (зі змінами) (далі – Постанова КМУ № 779) підлягають отриманню таким боржником для покриття витрат зі сплати відсотків за користування кредитами протягом наступних 365 календарних днів.

*(абзац перший підпункту 8 пункту 2¹¹ у редакції постанови
Правління Національного банку України
від 27.12.2025 № 163)*

Банк ураховує визначені у абзаці першому підпункту 8 пункту 2¹¹ цих Правил особливості розрахунку фінансового результату від операційної діяльності до відрахування амортизації, ґрунтуючись на сформованому судженні щодо відповідності умов контрактів (договорів) вимогам пункту 4 Постанови КМУ № 779.

*(пункт 2¹¹ доповнено підпунктом 8 згідно з постановою Правління
Національного банку України
від 23.02.2025 № 23)*

9) для боржника – юридичної особи, що здійснює господарську діяльність переважно на території, щодо якої в Переліку не визначена дата припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій, та який внаслідок воєнних дій або стихійного лиха зазнав значного пошкодження/знищення/руйнування/мінування власних/довгостроково орендованих основних засобів або іншого майна (включаючи виробниче обладнання, складські приміщення, транспортні засоби, торгові або офісні приміщення, земельні ділянки), необхідних для здійснення ним господарської діяльності, що генерує грошові потоки, що спричинило суттєве погіршення показників фінансової звітності такого боржника, банк має право застосовувати прогнозне значення фінансового результату від операційної діяльності до відрахування амортизації, ґрунтуючись на сформованому банком судженні щодо прогнозних значень фінансових показників діяльності боржника.

Судження банку щодо прогнозних значень фінансових показників діяльності боржника повинно містити обґрунтування щодо одночасної наявності на дату оцінки кредитного ризику таких фактів:

боржник здійснює свою діяльність переважно на території, щодо якої в Переліку не визначена дата припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій;

власні/довгостроково орендовані основні засоби або інше майно боржника, необхідні для здійснення ним господарської діяльності, зазнали значного пошкодження/знищення/руйнування/мінування;

наявне документальне підтвердження [включаючи витяг(и) з державних реєстрів для випадків, що підлягають внесенню до таких реєстрів] факту(ів) пошкодження/знищення/руйнування/мінування власних/довгостроково орендованих основних засобів або іншого майна боржника внаслідок воєнних дій або стихійного лиха;

власні/довгостроково орендовані основні засоби або інше майно боржника, які зазнали значного пошкодження/знищення/руйнування/мінування, забезпечували генерування грошових потоків;

дані фінансової звітності боржника [включаючи зменшення чистого доходу від реалізації продукції (зароблених страхових премій)] свідчать про суттєве погіршення показників його діяльності порівняно з показниками, що були до виникнення значного пошкодження/знищення/руйнування/мінування майна боржника, що генерувало грошові потоки;

наявні підстави/передумови (включаючи фінансові) для відновлення господарської діяльності боржника та строк, протягом якого буде здійснено відновлення, є обґрунтованим та реалістичним для відновлення обслуговування боргу згідно з умовами кредитного(их) договору(ів);

прогнозні показники господарської діяльності боржника протягом наступних 365 календарних днів є реалістичними, містять обґрунтовані припущення щодо строків її відновлення до рівня, необхідного для забезпечення обслуговування боргу згідно з умовами кредитного(их) договору(ів).

*(пункт 2¹¹ доповнено новим підпунктом 9 згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.10.2025 № 124)
(доповнено новим пунктом 2¹¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.10.2023 № 125)*

2¹². Банки мають право ухвалити рішення про припинення визнання дефолту боржників/контрагентів, визначеного згідно з вимогами пункту 2⁹ цих Правил, за одночасного виконання умов, визначених у пункті 167 розділу XVIII Положення № 351.

(доповнено новим пунктом 2¹² згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.10.2023 № 125)

2¹³. Банкам України:

1) не пізніше 31 жовтня 2023 року здійснити актуалізацію внутрішньобанківських положень з урахуванням вимог, зазначених у пунктах 2⁹–2¹² цих Правил, включаючи визначення на підставі судження рівня значного пошкодження, знищення, суттєвості зменшення чистого доходу від реалізації продукції (зароблених страхових премій), достатності інформації від боржника, потрібної для виконання вимог цих Правил, з урахуванням особливостей його діяльності, суттєвості коригувань, критеріїв, які є свідченням неспроможності боржника забезпечувати виконання зобов'язань за відсотками перед усіма банками-кредиторами та іншими кредиторами – фінансовими установами;

2) починаючи з 31 жовтня 2023 року забезпечити здійснення розрахунку розміру кредитного ризику з урахуванням зазначених у цих Правилах вимог.

*(доповнено новим пунктом 2¹³ згідно з постановою Правління
Національного банку України
від 06.10.2023 № 125)*

2¹⁴. Банки мають право протягом періоду дії воєнного стану та 90 календарних днів після його припинення чи скасування не враховувати вимоги підпункту 3 пункту 123, підпункту 2 пункту 132 розділу XI, підпункту 2 пункту 132¹ розділу XI¹ Положення № 351 під час здійснення розрахунку розміру кредитного ризику на груповій основі або за спрощеним підходом за кредитами, наданими боржникам за договорами, на які поширюються положення Закону України від 01 грудня 2022 року № 2823-IX “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо підтримки позичальників, майно яких було знищено або зазнало пошкоджень внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України” (далі – Закон № 2823-IX) та за якими банк визнав дефолт боржника.

*(доповнено новим пунктом 2¹⁴ згідно з постановою Правління
Національного банку України
від 20.12.2023 № 173,*

*зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України
від 03.08.2024 № 96)*

2¹⁵. Банки України протягом періоду дії воєнного стану та 365 календарних днів після його припинення чи скасування під час застосування вимог Положення № 351 у частині визначення розміру кредитного ризику за спеціалізованими кредитами, наданими за напрямами проєктне, об'єктне фінансування (кредитування), мають право:

1) не застосовувати норму підпункту 15² пункту 5 розділу I Положення № 351 у частині неперевищення суми коштів, унесених ініціатором проєкту, за угодами, умовами яких передбачено повернення цих коштів після повного

погашення боржником – юридичною особою зобов'язань за спеціалізованим кредитом над сумою внесків, унесених на безповоротній основі, якщо джерелом походження таких коштів не є кредитні кошти банку;

2) під час застосування норми підпункту 15³ пункту 5 розділу I Положення № 351:

визначати протягом передексплуатаційного етапу проєкту та до 365 (включно) календарного дня після початку дії експлуатаційного етапу проєкту значення питомої ваги доходу від діяльності за проєктом за спеціалізованим кредитом у загальному обсязі чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за даними бізнес-плану проєкту;

застосовувати значення питомої ваги доходу від діяльності за проєктом за спеціалізованим кредитом у загальному обсязі чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на рівні 80 та більше відсотків на всіх етапах проєкту;

3) не застосовувати норму абзацу четвертого підпункту 24¹ пункту 5 розділу I Положення № 351 за умови, що зобов'язання боржника за таким кредитом не менше ніж на 50% забезпечені безумовними та безвідкличними гарантіями:

Кабінету Міністрів України;

урядів країн, що мають інвестиційний рівень кредитного рейтингу за міжнародною шкалою;

банків та інших установ, включаючи міжнародні компанії, що мають інвестиційний рівень кредитного рейтингу за міжнародною шкалою;

міжнародних банків розвитку;

Фонду часткового гарантування кредитів у сільському господарстві;

ПрАТ “Експортно-кредитне агентство”, виконання боргових зобов'язань, за якими забезпечено державними гарантіями;

Фонду розвитку підприємництва, виконання боргових зобов'язань, за якими забезпечено державними гарантіями.

Банк у разі застосування вимог підпункту 3 пункту 2¹⁵ цих Правил визначає значення компонента субфактору С₃₀ “Корпоративні права ініціатора проєкту” багатофакторної моделі оцінки фінансового стану боржника – юридичної особи за спеціалізованим кредитом, установлене в рядку 30 таблиці 3 додатка 10 до Положення № 351 для першого класу;

(абзац дев'ятий підпункту 3 пункту 2¹⁵ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 28.09.2024 № 118)

3¹) під час застосування норми абзацу четвертого підпункту 24¹ пункту 5 розділу I Положення № 351 за консорціумними кредитами визначати значення компонента субфактора С₃₀ “Корпоративні права ініціатора проєкту” багатофакторної моделі оцінки фінансового стану боржника за спеціалізованим кредитом для кожного з банків-учасників консорціуму у розмірі загального

обсягу корпоративних прав, переданих ініціатором проєкту в заставу за спеціалізованим кредитом;

(пункт 2¹⁵ доповнено новим підпунктом 3¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 28.09.2024 № 118)

4) приймати до розрахунку розміру кредитного ризику вартість забезпечення у вигляді безумовних та безвідкличних гарантій Фонду розвитку підприємництва, виконання боргових зобов'язань, за якими забезпечено державними гарантіями, з коефіцієнтом ліквідності “1”;

5) під час застосування вимог пункту 67¹ розділу IV¹ Положення № 351 визначати клас боржника – юридичної особи за спеціалізованим кредитом із застосуванням багатофакторної моделі оцінки як на передексплуатаційному, так і на експлуатаційному етапах;

б) під час застосування вимог підпункту 3 пункту 162 розділу XVII Положення № 351 визначати клас боржника – юридичної особи за спеціалізованим кредитом не вище 4, якщо сукупний розмір власного капіталу боржника – юридичної особи та коштів, унесених ініціатором проєкту на поворотній основі, має від’ємне значення на кінець року протягом трьох останніх років поспіль (у разі належності боржника до групи – застосовується до групи);

7) під час визначення класу боржника – юридичної особи за спеціалізованим кредитом не застосовувати ознаки, визначені вимогами підпунктів 7 та 8 пункту 162 розділу XVII Положення № 351 у частині значень фінансових показників DSCR_c, PLCR та DSCR_i, якщо банк на підставі судження довів відсутність високого кредитного ризику боржника;

8) під час застосування вимог пункту 67² розділу IV¹ Положення № 351 для компонентів субфактору “Фінансові показники”:

DSCR_c та LLCR, які передбачені в колонці 9 рядків 1 та 3 таблиці 2 додатка 10 до Положення № 351, – застосовувати на передексплуатаційному етапі проєкту такі значення ваг DSCR_c – 0,6, LLCR – 0;

DSCR_c, DSCR_i, LLCR та PLCR, які передбачені в рядках 1–4 таблиці 3 додатка 10 до Положення № 351, – застосовувати на відповідних етапах проєкту діапазони значень, що наведені у таблиці додатка до цих Правил.

(пункт 2¹⁵ доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 28.09.2024 № 118)

(доповнено новим пунктом 2¹⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 08.06.2024 № 66)

2¹⁶. Банки протягом періоду дії воєнного стану та 365 календарних днів після його припинення чи скасування мають право під час розрахунку розміру

кредитного ризику за кредитами, наданими після 01 червня 2024 року для придбання обладнання / устаткування, призначеного для використання / експлуатації у сферах енергетики, розподіленої генерації енергії, приймати вартість застави / забезпечення на підставі права довірчої власності у вигляді зазначеного обладнання / устаткування із застосовуванням таких коефіцієнтів ліквідності:

1) 0,9 – у разі прийняття такого обладнання / устаткування в забезпечення на підставі права довірчої власності;

2) 0,75 – у разі прийняття такого обладнання / устаткування в заставу.
(доповнено новим пунктом 2¹⁶ згідно з постановою Правління Національного банку України від 08.06.2024 № 66)

2¹⁷. Банки протягом періоду дії воєнного стану та 365 календарних днів після його припинення чи скасування мають право не враховувати факт визнання дефолту боржника за кредитом, наданим за договором, на який поширюються положення Закону № 2823-ІХ, як фактор коригування (пониження) класу цього боржника за іншими активами (за наявності) під час застосовування вимог абзацу дванадцятого пункту 22, абзацу першого пункту 27 розділу II Положення № 351.

(доповнено новим пунктом 2¹⁷ згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.08.2024 № 96)

2¹⁸. Банки протягом періоду дії воєнного стану та 180 календарних днів після його припинення чи скасування під час застосування вимог підпункту 7 пункту 22 та абзацу першого пункту 27 розділу II, підпункту 25 пункту 165 розділу XVIII Положення № 351 мають право не враховувати факт визнання дефолту банку-боржника/контрагента відповідно до підпункту 1 пункту 164 розділу XVIII, підпунктів 1, 1¹, 10 пункту 165 розділу XVIII Положення № 351 як фактор коригування (пониження) класу цього боржника/контрагента за іншими активами, якщо визнання дефолту банку-боржника/контрагента є наслідком врахування обмежень на проведення операцій відповідно до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18 “Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану” (зі змінами).

(доповнено новим пунктом 2¹⁸ згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.10.2025 №124, пункт 2¹⁸ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 27.10.2025 №131)

2¹⁹. Банки протягом періоду дії воєнного стану та 365 календарних днів після його припинення чи скасування під час застосування вимог підпункту 10

пункту 162 розділу XVII Положення № 351 для боржника – юридичної особи, що здійснює господарську діяльність переважно на території, щодо якої в Переліку не визначена дата припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій, та який внаслідок воєнних дій або стихійного лиха зазнав значного пошкодження/знищення/руйнування/мінування власних/довгостроково орендованих основних засобів або іншого майна (включаючи виробниче обладнання, складські приміщення, транспортні засоби, торгові або офісні приміщення, земельні ділянки), необхідних для здійснення ним господарської діяльності, що генерує грошові потоки, що спричинило суттєве погіршення показників фінансової звітності такого боржника, має право застосовувати прогностичні значення чистого доходу від реалізованої продукції, операційного прибутку (збитку) до відрахування амортизації, фінансового результату, ґрунтуючись на сформованому банком судженні щодо прогностичних значень фінансових показників діяльності боржника відповідно до підпункту 9 пункту 2¹¹ цих Правил.

(доповнено новим пунктом 2¹⁹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.10.2025 №124)

2²⁰ . Банки протягом періоду дії воєнного стану мають право під час розрахунку розміру кредитного ризику за активом боржника – юридичної особи, який на підставі рішення Міноборони відповідно до Наказу Міноборони № 722 визначений таким, що має важливе значення для національної економіки, не застосовувати протягом 120 календарних днів від дати укладення договору про надання кредиту ознаку дефолту, встановлену в абзаці п'ятому підпункту 17 пункту 165 розділу XVIII Положення № 351 у частині невідповідності вимогам абзацу другого підпункту 1 пункту 48 розділу IV Положення № 351 фінансової звітності боржника/групи юридичних осіб під спільним контролем, до якої належить боржник, дані якої були використані банком під час оцінки фінансового стану такого боржника.

(доповнено новим пунктом 2²⁰ згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.12.2025 № 163)

2²¹ . Банки під час застосування вимог підпункту 1 пункту 121 розділу X Положення № 351 протягом періоду дії воєнного стану та 30 календарних днів після його припинення чи скасування мають право брати до розрахунку розміру кредитного ризику вартість забезпечення у вигляді безумовної та безвідкличної гарантії Кабінету Міністрів України за кредитом боржника, який банк визнає дефолтним активом понад 90 днів поспіль, за одночасного дотримання таких умов:

- 1) кредит наданий боржнику для фінансування програм, пов'язаних з підвищенням обороноздатності та безпеки держави;
- 2) щодо боржника немає події дефолту, визначеної в підпункті 1 пункту 164 розділу XVIII Положення № 351.

(додовнено новим пунктом 2²¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.12.2025 № 163)

3. Банки під час застосування вимог Положення № 97:

(абзац перший пункту 3 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20.12.2023 № 173)

1) протягом періоду з 24 лютого 2022 року до 31 січня 2027 року (включно) не застосовують вимог підпункту 5 пункту 70 розділу VI та підпункту 1 пункту 93 розділу VII Положення № 97 у частині використання інформації з Кредитного реєстру Національного банку України;

(підпункт 1 пункту 3 у редакції постанови Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 27.12.2025 № 163)

1¹) протягом періоду з 24 лютого 2022 року до 30 вересня 2025 року (включно) мають право застосовувати до боржників/контрагентів, які відповідають критеріям і умовам, установленим у підпункті 3 пункту 2 цих Правил, інструменти довгострокової реструктуризації без передавання заборгованості таких боржників/контрагентів до підрозділу роботи з непрацюючими активами;

(пункт 3 доповнено новим підпунктом 1¹ згідно постанови Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)

2) здійснюють актуалізацію стратегії управління проблемними активами та оперативного плану реалізації стратегії управління проблемними активами у строк до 31 грудня 2025 року та надалі – відповідно до вимог підпункту 1 пункту 24 розділу III Положення № 97.

Першим роком прогнозного періоду актуалізованої стратегії є 2026 рік;
(підпункт 2 пункту 3 у редакції постанови Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)

3) установлюють у стратегії управління проблемними активами цільовий рівень для непрацюючих активів (установлення якого передбачено в пункті 36 розділу IV Положення № 97) на підставі сформованого банком судження;

(пункт 3 у редакції постанови Правління Національного банку України від 21.03.2022 № 57)

4) починаючи з 31 жовтня 2023 року та до 90 календарного дня після припинення чи скасування воєнного стану додатково враховують ознаки дефолту, встановлені у пункті 2⁹ цих Правил, під час визначення відповідно до Положення № 97:

непрацюючих активів, якщо банк на підставі судження не довів, що немає потреби вживати заходів врегулювання заборгованості боржника/контрагента підрозділом роботи з непрацюючими активами/відповідальною особою за роботу з непрацюючими активами (далі – підрозділ НПА);

потенційно проблемних активів, якщо банк на підставі судження довів, що немає потреби вживати заходів врегулювання заборгованості боржника/контрагента підрозділом НПА;

(пункт 3 доповнено новим підпунктом 4 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.10.2023 № 125)

5) починаючи з 31 жовтня 2023 року та до 90 календарного дня після припинення чи скасування воєнного стану додатково враховують ознаки дефолту, встановлені у пункті 2⁹ цих Правил, під час застосування вимог:

підпункту 8 пункту 70 розділу VI Положення № 97 щодо визначення переліку індикаторів раннього попередження;

підпункту 1 пункту 85 розділу VI Положення № 97 щодо права банку не здійснювати супроводження боржника/контрагента підрозділом НПА, якщо банк на підставі судження довів, що немає потреби вживати заходів врегулювання заборгованості боржника/контрагента підрозділом НПА.

(пункт 3 доповнено новим підпунктом 5 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.10.2023 № 125)

4. Пункт виключено.

*(доповнено новим пунктом 4 згідно з постановою Правління Національного банку України від 07.03.2022 № 40)
(пункт 4 виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.10.2025 №124)*

5. Банки/відповідальні особи банківських груп під час застосування вимог Положення № 64 здійснюють:

(абзац перший пункту 5 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20.12.2023 № 173, у редакції постанови Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)

1) стрес-тестування ризиків, передбачене в пункті 185 глави 23 розділу II, пункті 218 глави 32 розділу III, пункті 248 глави 37 розділу IV, пункті 270 глави

42 розділу V Положення № 64, та верифікацію вартості майна, передбачену в главі 21 розділу II Положення № 64, починаючи з 01 жовтня 2025 року:

(підпункт 1 пункту 5 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)

2) актуалізацію внутрішньобанківських/внутрішньогрупових документів з питань управління ризиками, передбачену в пунктах 66 глави 10, 128 глави 15 розділу I, пункті 139 глави 17 розділу II, пункті 193 глави 25 розділу III, пункті 228 глави 35 розділу IV, пункті 261 глави 40 розділу V, пункті 278 глави 45 розділу VI, пункті 318 глави 52 розділу VII Положення № 64, у строк до 30 вересня 2025 року та надалі - згідно з вимогами Положення № 64.

*(підпункт 2 пункту 5 у редакції постанови Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)
(доповнено новим пунктом 5 згідно з постановою Правління Національного банку України від 21.03.2022 № 57,
у редакції постанови Правління Національного банку України від 22.04.2022 № 80)*

6. Банкам/відповідальним особам банківських груп застосовувати вимоги Положення про плани відновлення діяльності банків України та банківських груп, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 18 липня 2019 року № 95 (зі змінами) (далі – Положення № 95), з урахуванням таких особливостей:

1) у 2022, 2023 роках вимоги пункту 8 розділу I Положення № 95 не застосовуються в частині оновлення та подання до Національного банку України планів відновлення діяльності банку/банківської групи;

(підпункт 1 пункту 6 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 06.10.2023 № 125)

2) у 2024 році банки/відповідальні особи банківських груп оновлюють плани відновлення діяльності банку/банківської групи, розроблені у 2021 році, з урахуванням:

(абзац перший підпункту 2 пункту 6 зі змінами, унесені постановою Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)

оновленої стратегії, бізнес-плану та ґрунтуючись на фактичних показниках фінансового стану банку/банківської групи і загальній ситуації в банківській системі;

стрес-тестування, здійсненого відповідно до вимог розділу V Положення № 95, крім вимог абзацу другого пункту 28 розділу V Положення № 95, із застосуванням щонайменше загальноринкового стрес-сценарію;

3) банки/відповідальні особи банківських груп подають до Національного банку України оновлені у 2024 році плани відновлення діяльності банку/банківської групи не пізніше 01 жовтня 2024 року;

4) до дати затвердження радою банку оновленого у 2024 році плану відновлення діяльності банку/банківської групи під час застосування:

вимог пункту 23 розділу III Положення № 95 – правління/комітет банку інформує раду банку про виникнення індикаторів відновлення показників капіталу та ліквідності не пізніше наступного робочого дня з дня їх виникнення, інших індикаторів відновлення – у визначений банком строк;

вимог пункту 24 розділу III Положення № 95 – банк/відповідальна особа банківської групи інформує Національний банк України лише про прийняття рішення щодо реалізації варіантів відновлення (у разі активації плану відновлення діяльності банку/банківської групи). Банк/відповідальна особа банківської групи здійснює таке інформування не пізніше п'ятого робочого дня з дня прийняття відповідного рішення.

(доповнено новим пунктом 6 згідно з постановою Правління Національного банку України від 21.03.2022 № 57, у редакції постанови Правління Національного банку України від 22.04.2022 № 80)

(підпункти 2, 3 замінено трьома новими підпунктами 2-4 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.10.2023 № 125)

5) починаючи з 2025 року системно важливі банки та банки, які є відповідальними особами банківських груп, оновлюють плани відновлення діяльності банку/банківської групи згідно з вимогами абзацу другого підпункту 1, підпунктів 2, 3 пункту 8¹ розділу I Положення № 95;

(пункт 6 доповнено новим підпунктом згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52, зі змінами внесеними постановою Правління Національного банку України від 03.10.2025 №124)

6) банки, не зазначені в підпункті 5 пункту 6 цих Правил, оновлюють плани відновлення діяльності банку починаючи з:

2025 року - якщо оновлення плану відновлення діяльності банку здійснюється згідно з вимогами підпунктів 2, 3 пункту 8¹ розділу I Положення № 95;

(абзац другий підпункту 6 пункту 6 зі змінами внесеними постановою Правління Національного банку України від 03.10.2025 №124)

2026 року - якщо оновлення плану відновлення діяльності банку здійснюється згідно з вимогами абзацу третього підпункту 1 пункту 8¹ розділу I Положення № 95.

(пункт 6 доповнено новим підпунктом згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52,

абзац третій підпункту б пункту б зі змінами внесеними постановою Правління Національного банку України від 03.10.2025 №124)

7. Банки протягом періоду дії воєнного стану та 30 календарних днів після його припинення чи скасування мають право приймати рішення про зміну місцезнаходження відокремлених підрозділів без урахування вимог пункту 441 глави 54 розділу VIII Положення про ліцензування банків, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2018 року № 149 (зі змінами) (далі – Положення про ліцензування банків).

(доповнено новим пунктом 7 згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.04.2022 № 85, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 28.03.2023 № 36)

7¹. Банки протягом періоду дії воєнного стану та 30 календарних днів після його припинення чи скасування мають право приймати рішення про тимчасове призупинення діяльності відокремлених підрозділів, місцезнаходженням яких є території активних бойових дій або тимчасово окуповані Російською Федерацією території, включені до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії чи тимчасово окуповані Російською Федерацією, що формується в порядку, установленому Кабінетом Міністрів України (за умови, що стосовно відповідного населеного пункту не визначено дати завершення бойових дій/дати завершення тимчасової окупації), без урахування вимог пункту 442 глави 54 розділу VIII Положення про ліцензування банків щодо строку тимчасового призупинення діяльності відокремлених підрозділів.

(доповнено новим пунктом 7¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 28.03.2023 № 36)

7². Банки під час розрахунку частки відокремлених підрозділів банку (філій/відділень), у приміщеннях для обслуговування клієнтів яких забезпечується фізична та інформаційна доступність для надання послуг клієнтам із числа людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, згідно з вимогами підпункту 1 пункту 243 глави 28 розділу IV Положення про ліцензування банків мають право не включати до загальної кількості відокремлених підрозділів банку у відповідному регіоні відокремлені підрозділи (філії/відділення), розташовані на території, зазначеній у Переліку, щодо якої в Переліку не визначена дата припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій/завершення тимчасової окупації, до дати набрання чинності змінами до Переліку, якими визначено дату припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій/завершення тимчасової окупації щодо відповідної території, та протягом року від такої дати.

(доповнено новим пунктом 7² згідно з постановою Правління Національного банку України від 16.08.2023 № 101,

*пункт 7² у редакції постанови
Правління Національного банку України від 06.05.2025 № 52)*

7³. Банки мають право не враховувати вимоги підпункту 4 пункту 428 глави 53 розділу VIII Положення про ліцензування банків під час відкриття відокремлених підрозділів на території:

1) зазначеній у розділі I Переліку, щодо якої в Переліку не визначена дата припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій;

2) зазначеній у розділах I, II Переліку, щодо якої в Переліку визначена дата припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій/завершення тимчасової окупації, – протягом 180 календарних днів від такої дати.

*(доповнено новим пунктом 7³ згідно з постановою Правління
Національного банку України від 03.08.2024 № 96)*

7⁴. Банки мають право не враховувати вимоги пунктів 445, 448 глави 55 розділу VIII Положення про ліцензування банків щодо території діяльності під час створення пунктів дистанційного обслуговування та надання своїх послуг у пунктах дистанційного обслуговування на території:

1) зазначеній у розділі I Переліку, щодо якої в Переліку не визначена дата припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій;

2) зазначеній у розділах I, II Переліку, щодо якої в Переліку визначена дата припинення можливості бойових дій/завершення бойових дій/завершення тимчасової окупації, – протягом 180 календарних днів від такої дати.

*(доповнено новим пунктом 7⁴ згідно з постановою Правління
Національного банку України від 03.08.2024 № 96)*

8. Банки під час застосування вимог абзацу дев'ятого підпункту “є” пункту 1.3 глави 1 розділу IV Інструкції № 368, протягом періоду дії воєнного стану та 30 календарних днів після його припинення чи скасування мають право включати дебіторську заборгованість за операціями з ввезення в Україну готівкової іноземної валюти, придбаної за рахунок безготівкових коштів:

*(абзац перший пункту 8 зі змінами, внесеними постановою Правління
Національного банку України
від 06.10.2023 № 125)*

1) до групи активів зі ступенем ризику 20 відсотків за одночасного дотримання таких умов:

готівкова іноземна валюта 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку

України від 04 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року № 269) (зі змінами) (далі – Класифікатор);

контрагентом є банк-нерезидент, який має кредитний рейтинг за міжнародною шкалою не нижчий, ніж рівень “BBB-” за класифікацією рейтингового агентства “Standard&Poog’s” або рейтингового агентства “Fitch Ratings”/рівень “Baa3” за класифікацією рейтингового агентства “Moody’s Investors Service”;

строк обліку дебіторської заборгованості не перевищує 14 календарних днів;

2) до групи активів зі ступенем ризику 50 відсотків за одночасного дотримання таких умов:

готівкова іноземна валюта 1-ї групи Класифікатора;

контрагентом є банк-нерезидент, який не має кредитного рейтингу або має кредитний рейтинг за міжнародною шкалою нижчий, ніж рівень “BBB-” за класифікацією рейтингового агентства “Standard&Poog’s” або рейтингового агентства “Fitch Ratings”/рівень “Baa3” за класифікацією рейтингового агентства “Moody’s Investors Service”;

строк обліку дебіторської заборгованості не перевищує 14 календарних днів.

(доповнено новим пунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.12.2022 № 253)

8¹. Банки під час застосування вимог пункту 11 глави 1 розділу VII Інструкції № 368 протягом періоду дії воєнного стану для отримання дозволу на придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи дотримуються таких додаткових вимог:

1) здійснення придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи, яка є резидентом України;

2) юридична особа/жоден із власників істотної участі в юридичній особі, акції (частки, паї) якої банк має намір придбати, не є пов’язаною з банком особою;

3) банк здійснив після 24 лютого 2022 року розподіл прибутку звітного року та/або нерозподілених прибутків минулих років шляхом його/їх спрямування на збільшення статутного капіталу банку та/або резервного або інших фондів банку, які включаються до основного капіталу 1 рівня, та/або на покриття збитку звітного року та/або збитків минулих років у розмірі, що визначається як більша з двох величин:

номінальна вартість акцій (часток, паїв) юридичної особи, які банк має намір придбати;

вартість акцій (часток, паїв) юридичної особи згідно з договором, іншим документом (його проектом), на підставі якого придбаватимуться акції (частки, паї) юридичної особи.

(доповнено новим пунктом 8¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 04.03.2026 № 24)

9. Кваліфікаційні вимоги до головного ризик-менеджера та головного комплаєнс-менеджера банку, визначені в пункті 39 глави 7, пункті 42 глави 8 розділу I Положення № 64, протягом періоду дії воєнного стану та 365 днів після його припинення чи скасування застосовуються з урахуванням таких особливостей щодо досвіду роботи:

1) головний ризик-менеджер повинен мати досвід роботи не менше п'яти років у банківському та/або фінансовому секторі у сфері управління ризиками;

2) головний комплаєнс-менеджер повинен мати досвід роботи не менше трьох років у банківському та/або фінансовому секторі, та/або в спеціально уповноваженому органі з питань фінансового моніторингу у сфері контролю за дотриманням норм (комплаєнс) або управління ризиками (включаючи з питань фінансового моніторингу), внутрішнього аудиту, юридичного супроводження діяльності банку.

(доповнено новим пунктом 9 згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.08.2024 № 96)

10. Кваліфікаційні вимоги до керівника підрозділу внутрішнього аудиту банку, визначені в пункті 11 розділу II Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 10 травня 2016 року № 311 (зі змінами), протягом періоду дії воєнного стану та 365 днів після його припинення чи скасування застосовуються з урахуванням такої особливості щодо досвіду роботи: керівник підрозділу внутрішнього аудиту банку повинен мати досвід роботи у сфері аудиту не менше п'яти років, із яких не менше ніж три роки в банківському та/або фінансовому секторі.

(доповнено новим пунктом 10 згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.08.2024 № 96)

Додаток
до Правил роботи банків
у зв'язку з введенням в
Україні воєнного стану
(підпункт 8 пункту 2¹⁵)

Діапазони значень компонентів субфактору “Фінансові показники”
багатофакторної моделі оцінки фінансового стану боржника – юридичної особи за спеціалізованим кредитом

№ з/п	Компонент субфактору, c_i		Етап про-екту	Значення компонента субфактору, c_i											
				1 клас боржника			2 клас боржника			3 клас боржника			4 клас боржника		
				про-ектне фінансу-вання (далі – ПФ)	об'-ектне фінансу-вання (далі – ОФ)	фінансу-вання неру-хомого майна (далі – ФНМ)	ПФ	ОФ	ФНМ	ПФ	ОФ	ФНМ	ПФ	ОФ	ФНМ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	c_1	DSCR c	I, II	DSCR c $c \geq 1,4$	DSCR c $c \geq 1,3$	DSCR c $c \geq 1,5$	$1,2 \leq$ DSCR $c < 1,4$	$1,2 \leq$ DSCR c $c < 1,3$	$1,3 \leq$ DSCR $c < 1,5$	$1,1 \leq$ DSCR c $c < 1,2$	$1,1 \leq$ DSCR $c < 1,2$	$1,15 \leq$ DSCR $c < 1,3$	$1 \leq$ DSC $Rc < 1,1$	$1 \leq$ DSCR $c < 1,1$	$1 \leq$ DSCR $c < 1,15$
2	c_2	DSCR i	II	DSCR i $i \geq 1,2$	DSCR i $i \geq 1,15$	DSCR i $i \geq 1,3$	$1,1 \leq$ DSCR $i < 1,2$	$1,10 \leq$ DSCR i $i < 1,15$	$1,2 \leq$ DSCR $i < 1,3$	$1,05 \leq$ DSCR i $i < 1,1$	$1,05 \leq$ DSCR i $i < 1,10$	$1,1 \leq$ DSCR $i < 1,2$	DSC $Ri < 1,05$	DSCR $i < 1,05$	DSCR i $i < 1,1$

Продовження додатка
Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
3	c ₃	LLCR	II	LLCR ≥ 1,4	LLCR ≥ 1,3	LLCR ≥ 1,5	1,2 ≤ LLCR < 1,4	1,2 ≤ LLCR < 1,3	1,3 ≤ LLCR < 1,5	1,1 ≤ LLCR < 1,2	1,1 ≤ LLCR < 1,2	1,15 ≤ LLCR < 1,3	LLC R < 1,1	LLCR < 1,1	LLCR < 1,15
4	c ₄	PLCR	I, II	PLCR ≥ 2,0	PLCR ≥ 1,8	PLCR ≥ 2,1	1,6 ≤ PLCR < 2,0	1,6 ≤ PLCR < 1,8	1,8 ≤ PLCR < 2,1	1,4 ≤ PLCR < 1,6	1,4 ≤ PLCR < 1,6	1,55 ≤ PLCR < 1,8	1,0 ≤ PLC R < 1,4	1,0 ≤ PLCR < 1,4	1,0 ≤ PLCR < 1,55